Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U102104

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваль Ірина Михайлівна
2. Koval Iryna Mykhailivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.03.03

Назва наукової спеціальності: Лісознавство і лісівництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-12-2021

Спеціальність за освітою: Географія

Місце роботи здобувача: Український ордена Знак пошани Науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

Код за ЄДРПОУ: 00994064

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 86, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державне агентство лісових ресурсів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.09

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.47, 68.47.31

Тема дисертації:

1. Дендрохронологічні засади оцінювання соснових і дубових деревостанів України

2. Dendrochronological principles of evaluation of pine and oak stands of Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертації наведено теоретичні узагальнення та аналіз даних стосовно особливостей реакції радіального приросту сосни звичайної, сосни кримської та дуба звичайного на екологічні зміни в лісових екосистемах під впливом кліматичних та антропогенних факторів у різних зонах України. Використані методи включають загальноприйняті в лісівництві і лісовій таксації, порівняльній екології та дендрохронології. Дендрохронологія вивчає шари річної, ранньої та пізньої деревини як комплексні показники, які відображають стан деревостанів. На підставі зразків із живих дерев розвинено нові регіональні деревнокільцеві хронології тривалістю 143 роки для сосни звичайної та 143 роки для дуба звичайного у деревостанах Полісся; тривалістю 97 років для сосни звичайної та 114 років для дуба звичайного у деревостанах Лівобережного Лісостепу. Побудовано дві локальні деревно-кільцеві хронології для сосни кримської тривалістю 149 років та одну 42 роки для деревостанів південного схилу Кримських гір. Посухи та

високі зимові та ранньовесняні температури поглиблюють депресії радіального приросту сосни в насадженнях, пошкоджених викидами. Зменшення тенденції радіального зростання сосни у 2005–2010 рр. викликано не лише хронічним забрудненням лісових екосистем, а й підвищенням зимових та ранньовесняних температур, що перевищили оптимальний поріг росту дерев. Для соснових насаджень під впливом викидів Зміївської ТЕС встановлено, що в 1969–1978 рр. радіальний ріст сосни був обмежений опадами та температурою протягом року та вегетаційного періоду. У наступні 1979–1988 рр. приріст пошкоджених деревостанів був обмежений березневими температурами та опадами протягом вегетаційного періоду. У 1989–1998 рр. подальше підвищення температури в зимовий та березневий періоди призвело до покращення зростання на всіх дослідних ділянках. У 1999–2008 рр. подальше інтенсивне потепління взимку та ранньою весною перевищило оптимальний поріг росту дерев, що призвело до зменшення приросту радіальної сосни на фоні хронічного забруднення лісових екосистем, незважаючи на зменшення викидів. Теоретично та практично доведено ефективність поєднання дендрохронологічного, лісокультурного, таксономічного та порівняльноекологічного методів. В якості індикаторів стану дубових і соснових насаджень під впливом слід використовувати коефіцієнт кореляції між кільцевими хронологіями дерев, коефіцієнт чутливості, авторегресію першого порядку, коефіцієнт варіації, результати аналізу кореляції між кільцевими хронологіями дерев та кліматичні фактори. Клімату і антропогенне навантаження на Поліссі, Лісостепу та гірському Криму.

2. Theoretical generalizations and analysis of data on the peculiarities of the response of tree rings of Scots pine, English oak, Crimean pine to ecological changes in forest ecosystems under the influence of climatic and anthropogenic factors in different natural zones of Ukraine are presented in the dissertation. The common in forestry and forestry assessment methods, methods of comparative ecology and dendrochronological methods are used. Dendrochronology studies the tree ring width, early and late wood as complex indicators that reflect the state of stands. New regional tree-ring chronologies lasting 143 years for Scots pine were developed on the basis of samples from living trees and 143 years for English oak in Polissya stands; lasting 97 years for Scots pine and 114 years for English oak in the stands of the Left Bank Forest-Steppe. Two local tree-ring chronologies for the Crimean pine with a duration of 149 years and one with a duration of 42 years for the stands of the southern slope of the Crimean mountains were developed. For pine stands under the influence of emissions from the Zmiiv Thermal Power Plant, it was found that in 1969–1978 the pine radial growth was limited by precipitation and temperatures during the year and the growing season. In the following 1979–1988, the increment in damaged stands was limited by March temperatures and precipitation during the growing season. In 1989–1998, further increases in temperatures during the winter and March periods led to improved growth at all research plots. In 1999–2008, further intensive warming in winter and early spring exceeded the optimum threshold for tree growth, which led to a reduction in radial pine growth against the background of chronic pollution of forest ecosystems, despite decrease emissions. The effectiveness of a combination of the dendrochronological, silvicultural, taxonomic, and comparative ecology methods is theoretically and practically proved. The correlation coefficient between tree-ring chronologies of trees, sensitivity coefficient, first-order autoregression, coefficient of variation, results of correlation analysis between tree-ring chronologies, and climatic factors should be used as indicators of oak and pine stands condition under the influence of climate and anthropogenic load in Polissya, Forest-steppe and mountainous Crimea.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лакида Петро Іванович
2. Lakyda Petro Ivanovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лакида Петро Іванович
2. Lakyda Petro Ivanovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванюк Ігор Дмитрович

2. Ivaniuk Ihor Dmytrovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавний Василь Володимирович

2. Lavnyi Vasyl Volodymyrovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черневий Юрій Іванович

2. Chernevyi Yurii Ivanovych

Кваліфікація: д. б. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лакида Петро Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Попович Сергій Юрійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.